

Nr 112.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1930 kl. 1 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställning
angående anvisande av medel för bestridande av viss
ersättning till Västerås stad.*

(1:a avd.)

Uti den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1930 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1930/1931 har Kungl. Maj:t, under fjärde huvudtiteln (punkt 74 av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för nämnda dag), föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den särskilda proposition i ämnet, som kunde komma att till riksdagen avlätas, tillsvidare för ersättning till vissa städer, däribland Västerås, för budgetåret 1930/1931 beräkna ett extra anslag av 22,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten, den 14 mars 1930 dagtecknad proposition, nr 204, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att för bestridande av viss ersättning till Västerås stad i riksstaten för budgetåret 1930/1931 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 285 av återopade statsrådsprotokollet den 3 januari 1930 samt till omförmälda statsrådsprotokoll den 14 mars 1930.

Sedan kasernkommittén avgivit förslag till uppgörelse mellan kronan och Västerås stad i anledning av de förändringar i fråga om den militära förläggningen till staden, som blivit en följd av genomförandet av 1925 års försvarsbeslut, föreslog Kungl. Maj:t i proposition, nr 73, 1929 års riksdag att godkänna en såsom bilaga vid propositionen fogad, den 23 och den 28 februari 1928 mellan Kungl. Maj:t och kronan genom kasernkommittén, å ena sidan, samt Västerås stad, å andra sidan, ingången preliminär överenskommelse i ämnet, dock med viss jämkning i avfattningen av § 14 i densamma. Ifrågavarande överenskommelse var grundad på den förutsättningen, att sedan Västmanlands regemente jämlikt 1925 års beslut indragits, den militära förläggningen till staden skulle utgöras av, förutom den till staden redan förlagda centrala flygverkstaden, en flygkår, nämligen 1. flygkåren med en fast anställd personalstyrka av omkring 80 man. § 9 i förslagsöverenskommelsen hade följande lydelse:

»Kronan förbinder sig att, intilldess 1. flygkåren med organisation enligt 1925 års försvarsorganisation blivit förlagd till Västerås, till staden utgiva en kontant ersättning av tiotusen (10,000:—) kronor för år räknat. Berörda ersättning, vilken första gången skall avse budgetåret 1928/1929, skall betalas i efterskott den 1 juli varje påföljande budgetår.»

Efter det riksdagen i skrivelse den 30 april 1929 (nr 129) anmält, att riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts i berörda proposition framställda förslag, uppdrog Kungl. Maj:t genom brev den 16 maj 1929 åt flygstyrelsen att i enlighet därmed å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar sluta avtal med Västerås stad.

I nyssnämnda paragraf avsedd gottgörelse å 10,000 kronor har för budgetåret 1928/1929 i den ordning, som närmare angivits i omförmälda proposition, beretts Västerås stad.

Enligt i 1925 års försvarsproposition framlagda beräkningar, mot vilka från riksdagens sida icke gjordes någon erinran, skulle den fast anställda personalen vid 1. flygkåren efter genomförd organisation av flygvapnet bestå av 12 officerare, 9 underofficerare, 49 underbefäl och meniga, 6 civilmilitära personer ävensom 2 pensionerade underofficerare.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 mars 1930 har *flygstyrelsen* gjort framställning om anvisande av medel för bestridande av den ersättning, avseende budgetåret 1929/1930, som på grund av bestämmelserna i förenämnda § 9 i avtalet mellan kronan och Västerås stad skulle den 1 juli 1930 utbetalas till staden. Flygstyrelsen har härvid åberopat en till drätselkammaren i Västerås ställd skrivelse av den 25 november 1929, vari flygstyrelsen, under framhållande av de avsevärda fördelar, som Västerås stad erhållit genom förläggning till staden av vissa delar av flygvapnet, hemställt, att drätselkammaren ville taga under överbärande, om icke väsentlig reducering av omförmälda ersättning till staden för budgetåret 1929/1930 vore skäligen.

Till svar härå hade *drätselkammaren i Västerås* i skrivelse den 26 februari 1930, bland annat, yttrat, att då drätselkammaren icke såge sig kunna bygga en framställning till stadsfullmäktige om nedsättning uti den årliga ersättningen på några bärande motiv, vore drätselkammaren nödsakad avböja sin medverkan i framställningens syfte.

Med anledning av vad drätselkammaren i Västerås sålunda anfört har *flygstyrelsen* — som ansett, att någon nedsättning av det i omförmälda paragraf i avtalet mellan kronan och staden angivna beloppet icke vore möjlig att utverka — i nyssberörda skrivelse den 1 mars 1930 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1930/1931 anvisa ett belopp av 10,000 kronor för beredande åt Västerås stad av ersättning, avseende budgetåret 1929/1930.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»På grund av övningsförhållanden m. m. har det icke varit möjligt att förrän på hösten 1929 förlägga huvuddelen av 1. flygkårens personal till

Västerås. Då staden enligt ordalydelsen av förutberörda paragraf i det mellan kronan och staden slutna avtalet måste anses berättigad till det däri angivna kontanta vederlaget jämväl vad avser budgetåret 1929/1930 samt, enligt vad av drätselkammarens skrivelse framgår, staden icke lär kunna förväntas vilja avstå från någon del av detsamma, synes mig framställning i överensstämmelse med flygstyrelsens hemställda böra avlätas till riksdagen. Det belopp av 10,000 kronor, om vars anvisande här är fråga, har inräknats i den summa av 22,000 kronor, som under fjärde huvudtiteln, punkten 74, i årets statsverksproposition beräknats för bestridande av ersättning till vissa städer.»

Utskottet måste finna det anmärkningsvärt, att Västerås stad fordrat gottgörelse för innevarande budgetår med hela det i avtalet mellan kronan och staden fastställda beloppet, oaktat 80 % av 1. flygkårens styrka förlagts till staden. Då emellertid en reducering av det begärda beloppet icke torde vara möjlig att utverka, anser utskottet ingen annan utväg stå till buds än att riksdagen godkänner, vad Kungl. Maj:t i ärendet föreslagit.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må för bestridande av viss ersättning till Västerås stad i riksstaten för budgetåret 1930/1931 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

Stockholm den 25 april 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtande nr 111.
